

ENCJ NEWSLETTER

ENCJ biļetens, 2026. gada aprīlis–jūnijs

Saturs

Eiropas Tieslietu padomju tīkls	2
ENCJ Ģenerālā asambleja: 2026. gada Parīzes deklarācijas „Uzticēšanās tiesu varai” pieņemšana 2 Eiropas Juridisko profesiju forums	4
Eiropas Komisija	6
ES tieslietu rezultātu pārskats 2026	6
Eiropas Savienības Padome	7
Konference par pievienošanos Eiropas Savienībai: Eiropas Savienības kopējā nostāja par Ukrainas pamatprincipiem	7
Eiropas Tiesnešu apmācības tīkls	9
Ģenerālā asambleja	9
Venēcijas komisija	10
Venēcijas komisijas priekšsēdētājs uzstājas Itālijas Senāta konferencē par naida runas apkarošanu	10
Moldovas Republika — Venēcijas komisijas un Eiropas Padomes Cilvēktiesību un tiesiskuma ģenerāldirektorāta (DGI) kopīgais atzinums par likumdošanas grozījumu projektu attiecībā uz tiesnešu integritātes pārbaudēm un novērtēšanu	12
Tiesu varas ģenerālpadome	14
Nav likuma bez neatkarīgiem tiesnešiem	14

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

Eiropas Tiesu padomju tīkls

ENCJ Ģenerālā asambleja: 2026. gada Parīzes deklarācijas „Uzticēšanās tiesu varai” pieņemšana

„Uzticēšanās tiesu varai” bija tēma, kas tika izvēlēta 2026. gada ENCJ Ģenerālās asamblejas sanāksmei, kura notika Parīzē no 3. līdz 5. jūnijam. Francijas Augstākās tiesas (*Cour de Cassation*) iespaidīgā *Grand'Chambre* zāle kalpoja par norises vietu diskusijām par tēmu „Uzticēšanās tiesu varai”. Galvenā tēma sastāvēja no trim pamatelementiem: digitalizācija, komunikācija un tiesu lietotāju uztvere.

ENCJ prezidente Madlēna Matjē (Madeleine Mathieu) uzsvēra šī pasākuma nozīmi viedokļu apmaiņai un sabiedrības uzticības stiprināšanai tiesu sistēmām. Diskusijas atklāja Francijas Tiesnešu augstākās padomes (*Conseil supérieur de la Magistrature*) priekšsēdētāji Kristofs Soulards (Christophe Soulard) un Remī Heitzs (Rémy Heitz), kā arī Eiropas Tiesnešu asociācijas prezidente Sabīne Matejka (Sabine Matejka) un Eiropas Tiesnešu konsultatīvās komitejas (CCJE) priekšsēdētājs Žozē Igreja Matoss (José Igreja Matos). ACA-Europe pārstāvēja Ilias Mazos.

Sēdes laikā, kas bija paredzēta tikai biedriem, tika ievēlēts jaunais ENCJ prezidents Braiens O'Mūrs (Brian O'Moore) kopā ar septiņiem jaunajiem valdes locekļiem: Francijas Augstākā tiesnešu padome (*Conseil Supérieur de la Magistrature*) (izvirzītā pārstāve Madlēna Matjē (Madeleine Mathieu)), Ungārijas Nacionālā tiesnešu padome (National Judicial Council) (Āgne Hild (Ágnes Hild)), Itālijas Administratīvās tiesvedības prezidija padome (*Consiglio di Presidenza della Giustizia Amministrativa*) (Laura Patelli kundze), Tieslietu padome, Latvija (Aigars Strupišs kungs), Tieslietu padome, Nīderlande (Rémy van Leest kungs) un Tieslietu padome, Slovēnija (Matej Čujovič kungs). Jaunieievēlētais prezidents un valde pildīs savus pienākumus līdz 2028. gadam. Spānijas CGPJ pārstāvis (José Maria Fernandez Seijo kungs) turpinās darboties valdē līdz 2027. gadam.

Asambleju papildināja arī divu ENCJ uzaicināto runātāju uzstāšanās: Lorensa Peko-Rivoljē (Laurence Pécaut-Rivoliér), Francijas audiovizuālās komunikācijas un digitālo lietu regulēšanas iestādes (ARCOM) prezidente, runāja par digitalizācijas izaicinājumiem, savukārt Hanss Nijenhuis sniedza prezentāciju ar nosaukumu „Komunikācija un uzticēšanās tiesu varai”.

Dalībnieki un novērotāji ar prieku noklausījās arī Eiropas Savienības Tiesas priekšsēdētāja Koena Lenaerts galveno runu ar nosaukumu „Mēs uzticamies tiesām: Eiropas vērtību sargātāji”, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta tiesiskuma ievērošanai, kas nostiprināta

Eiropas Savienības līguma 2. pantā, un tiesu padomju nozīmīgajai lomai tās īstenošanā.

Pēc auglīgām diskusijām apakšgrupās ENCJ locekļi pieņēma 2026. gada [Parīzes deklarāciju](#). Dokumentā tiek uzsvērts, ka laikā, kad demokrātiskās iestādes saskaras ar pieaugošu skepsi un arvien lielāku spiedienu, sabiedrības uzticības saglabāšana tiesu varai ir svarīgāka nekā jebkad agrāk.

Saskaņā ar Deklarāciju tiesu neatkarība un atbildība ir nedalāmas, un sabiedrības uzticēšanās ir atkarīga no abām. Tāpēc iestādēm, kas atbild par tiesu pārvaldību, jābūt neatkarīgām, tām jānodrošina pietiekami resursi un tās jāaizsargā no politiskas iejaukšanās.

Tiek uzsvērtā tiesu padomju nozīmīgā loma tiesnešu atlasē un tiesnešu karjeras veidošanā. Ir būtiski ievērot augstus tiesnešu ētikas standartus.

Lai stiprinātu sabiedrības uzticību, Deklarācijā tiek uzsvērts, cik būtiska nozīme ir pārredzamībai, digitalizācijai, mākslīgā intelekta pareizai izmantošanai un saziņai starp tiesnešiem un pilsoņiem.

Secinājumos tiek uzsvērts, ka sabiedrības uzticības tiesu varai saglabāšana ir atkarīga no nepārtrauktas apņemšanās nodrošināt neatkarību, profesionalitāti, pārredzamību un atbildību. Tajos tiek norādīts, ka Tieslietu padomēm ir jāuzņemas vadošā loma galveno pārmaiņu vadībā, jo īpaši komunikācijas un digitalizācijas jomā.

Tajā arī tiek uzsvērts, ka, ieviešot tehnoloģiskas inovācijas, piemēram, mākslīgo intelektu, šīm padomēm ir jānodrošina, lai šādi rīki atbalstītu, nevis apdraudētu tiesu neatkarību, cilvēka lēmumu pieņemšanu un tiesiskuma pamatvērtības. Nobeigumā jāatzīmē, ka modernizācijai ir jānotiek vienlaikus ar šo pamatprincipu stingru ievērošanu, lai saglabātu sabiedrības uzticību.

Eiropas Juridisko profesiju forums

Eiropas Juridisko profesiju foruma 5. ikgadējo konferenci, ko organizē Eiropas Tiesību akadēmija (ERA), 2026. gada 16. novembrī Briselē rīkos Eiropas Savienības Notāru padome (CNUE) (iespējama dalība tiešsaistē).

Pasākumā pulcēsies Eiropas juridisko un tiesu iestāžu vadošie pārstāvji, lai apspriestu arvien pieaugošos draudus, ar kuriem saskaras juridisko profesiju pārstāvji un tiesu sistēmas, kuras tie aizstāv.

Juridisko profesiju forums ir starpprofesionāla platforma, kas veicina dialogu starp juridisko profesiju pārstāvjiem, lai apspriestu kopējās problēmas un bažas un formulētu kopīgas nostājas.

Ņemot vērā samazināto cieņu pret tiesiskumu, pieaugošos digitālos riskus un arvien lielāko spiedienu uz tiesu varas neatkarību, dalībnieki vienojās par šādu tēmu: „Juridisko profesiju pārstāvju aizsardzība tiesu sistēmu drošības nodrošināšanai: integritāte, kiberdrošība un personas aizsardzība”. Pasākumā tiks izskāti trīs savstarpēji saistīti izaicinājumi: tiesnešu, advokātu un citu tieslietu nozares profesionāļu fiziskā un personiskā aizsardzība; kiberdrošība un datu aizsardzība tieslietu sistēmās; kā arī Eiropas tiesu iestāžu integritāte, saskaroties ar politisko spiedienu, korupciju un sabiedrības uzticības trūkumu.

2026. gada 16. martā, pirmdien, ENCJ Briselē rīkoja Eiropas Juridisko profesiju foruma pavasara sanāksmi. Sanāksmē pulcējās dalīborganizāciju pārstāvji, lai apspriestu iespējamās tēmas nākamajai ikgadējai konferencijai, kā arī citus praktiskus un organizatoriskus jautājumus.

Ar galveno uzrunu, ievadprezentācijām un trim tematiskajām apaļajām galdiem dalībnieki izskatīs tādus jautājumus kā Luksemburgas konvencija, tieslietu nozares profesionāļu vajāšana, digitālā suverenitāte, mākslīgā intelekta izmantošana tieslietu jomā, tiesnešu iecelšanas procedūras un kriminālo organizāciju infiltrācijas draudi. Pasākuma mērķis ir veicināt starpprofesionālo dialogu un apzināt paraugpraksi, kas var stiprināt tieslietu sistēmu noturību un neatkarību visā Eiropā.

Sīkāku informāciju par Eiropas Juridisko profesiju forumu skatiet [šeit](#).

Eiropas Komisija

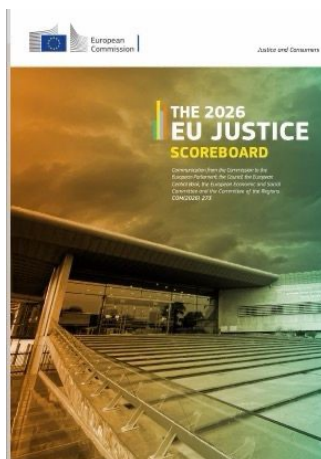
ES tieslietu rezultātu pārskats 2026

Eiropas Komisija 4. jūnijā publicēja ES tieslietu rezultātu pārskatu 2026. Katru gadu, kā daļu no ES tiesiskuma rīku kopuma, tieslietu rezultātu pārskatā tiek iekļauti rādītāji par Eiropas Savienības dalībvalstu tiesu sistēmu efektivitāti, kvalitāti un neatkarību.

Turklāt rezultātu pārskats ieņem centrālo lomu Komisijas darbā tiesu sistēmu uzraudzībā un stiprināšanā. Tas sniedz noderīgu informāciju ikgadējam tiesiskuma ziņojumam un kalpo kā praktisks resurss dalībvalstīm, lai iegūtu salīdzinošus datus un izceltu paraugpraksi, kas atbalsta nacionālās reformas.

ENCJ atkal ir devusi savu ieguldījumu šajā projektā, sniedzot galvenos datus par tiesu neatkarību ar savu locekļu un novērotāju starpniecību. Pirmo reizi pārskatā tika iekļauts ENCJ salīdzinošais rādītājs, kas mēra tiesnešu pārbaudes laika garantijas (55. attēls 48. lappusē).

Noklikšķiniet [šeit](#), lai lasītu pilnu ziņojumu.

Eiropas Savienības Padome

Konference par pievienošanos Eiropas Savienībai: Eiropas Savienības kopējā nostāja par Ukrainas pamatprincipiem

2024. gada 24. jūnijā Eiropas Savienība rīkoja pirmo starpvaldību konferenci ministru līmenī, lai sāktu pievienošanās sarunas ar Ukrainu. Kopš tā laika kandidātvalsts ir iesaistījies Savienības pamatvērtību ievērošanā un veicināšanā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 49. pantu.

2026. gada 12. jūnijā Eiropas Savienība pēc [pievienošanās konferences ar Ukrainu](#) oficiāli iepazīstināja ar kopējo nostāju par 1. sarunu jomas īstenošanu. Dokumentā izklāstīts, kā, pēc Savienības uzskata, kandidātvalstij būtu jāīsteno, īstenojot ES *acquis* šādās jomās: tiesu vara un pamattiesības; taisnīgums, brīvība un drošība; ekonomiskie kritēriji; publiskais iepirkums; statistika; finanšu kontrole.

Pirmais no sešiem sarunu klasteriem, kas pazīstams kā „pamati”, attiecas uz ES pamatvērtību īstenošanu, tostarp tiesiskuma ievērošanu un tiesvedību. Lai izpildītu prasības dalībai ES, Ukrainai ir jāpielāgojas galvenajiem elementiem, tostarp:

- attiecīgie Eiropas standarti tiesu sistēmas darbības jomā
- Tiesu un prokuratūras pārvaldes iestāžu neatkarības un kapacitātes stiprināšanu.
- Tiesu un prokuratūras iestāžu locekļu atlase, pamatojoties uz nopelniem, un tiesu pārvaldības optimizēšana.
- Tiesu pārvaldības un resursu uzlabošanu.
- Atbildības un integritātes nostiprināšanu visos līmeņos.
- Tiesiskuma pieejamības, kvalitātes un efektīvas nodrošināšanas garantēšana saskaņā ar ES *acquis* un Eiropas standartiem.

Kopējā nostājā tika uzsvērti arī nepieciešamība stiprināt neatkarību, atbildību un kvalitāti visās tiesu sistēmās, tostarp īstenojot pilnīgu digitalizāciju.

Šis pirmās jomas atklāšana ir vēsturisks pagrieziena punkts un unikāla iespēja šiem diviem ENCI novērotājiem ceļā uz pievienošanu ES.

Noklikšķiniet [šeit](#), lai uzzinātu vairāk par Ukrainas pievienošanu Eiropas Savienībai.

Eiropas Tiesnešu apmācības tīkls

Ģenerālā asambleja

2026. gada 18.–19. jūnijā ENCJ direktors piedalījās Eiropas Tiesu apmācības tīkla (EJTN) ģenerālās asamblejas sēdē, kas tika sasaukta Eiropas Savienības Padomes Kipras prezidentūras laikā. Asambleja bija veltīta Eiropas tiesu apmācības nākotnei un Eiropas Tiesu apmācības stratēģijas 2025.–2030. gadam īstenošanai.

Sanāksmē pulcējās EJTN dalībnieki un partnerorganizācijas, lai apspriestu, kā stiprināt tiesnešu apmācību visā Savienībā un uzlabot koordināciju Eiropas līmenī.

Programmas ietvaros Milda Treigē piedalījās panelīdiskusijā par EJTN sadarbību ar partnerorganizācijām tiesiskuma jomā saistītajā apmācībā, kurā tika uzsvērts ENCJ ieguldījums apmācības vajadzību novērtēšanā, kā arī sadarbība forumā „Judges@Europe” un ENCJ atbalsts ilgtermiņa tiesnešu apmaiņai Eiropas Savienības Tiesā un Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

Venēcijas komisija

Venēcijas komisijas priekšsēdētāja uzstājas Itālijas Senāta konferencē par naida runas apkarošanu

18. jūnijā Eiropas Padomes Venēcijas komisijas priekšsēdētāja Marta Kartabija teica galveno runu konferencē „Naida runas apkarošana publiskajā diskursā”, ko rīkoja Itālijas Senāts.

Sākot savu uzrunu, prezidente Kartabija uzsvēra, ka „cīņa pret naida runu nav cenzūra — tā ir demokrātija”. Viņa brīdināja, ka naida runas pamatā ir cilvēka dehumanizācija, un atkārtoti apstiprināja Venēcijas komisijas apņemšanos cīnīties pret rasismu un diskrimināciju. Atsaucoties uz Komisijas atjaunināto tiesiskuma pārbaudes sarakstu, viņa uzsvēra, ka vienlīdzība un nediskriminācija ir būtiski pīlāri jebkurai demokrātiskai sabiedrībai, kas balstās uz cilvēktiesībām un tiesiskumu.

Aprakstot vārda brīvību kā „demokrātijas sirdspukstu”, prezidente Kartabija norādīja, ka sociālie tīkli, mākslīgais intelekts un citas digitālās tehnoloģijas ir ievērojami pastiprinājušas naida runas izplatību. Viņa uzsvēra, cik svarīgi ir novērtēt mākslīgā intelekta sistēmu ietekmi uz vienlīdzību un nediskrimināciju visā to dzīves ciklā, un aicināja rīkoties samērīgi, preventīvi un savlaicīgi.

Atzīstot, ka kriminālvajāšana joprojām ir nepieciešama attiecībā uz visnopietnākajām naida runas formām, prezidente Kartabija atkārtoti uzsvēra, ka tā jāizmanto tikai kā pēdējais līdzeklis. Tā vietā viņa aicināja īstenot visaptverošu preventīvu pieeju, kas balstītos uz neatkarīgu uzraudzību, mediju pratību, platformu atbildību un restauratīvo tiesvedību.

Apsverot restauratīvās tiesvedības lomu, viņa norādīja: „Ja ir taisnība, ka naidis izriet no otra noliegšanas, tad restauratīvā tiesvedība, kuras centrā ir saskarsme ar otru, var piedāvāt pretlīdzekli agresijas izplatībai.” Viņa atsaucās arī uz Venēcijas deklarāciju par restauratīvās tiesvedības lomu un attiecīgajiem Eiropas Padomes ieteikumiem par restauratīvo tiesvedību un cietušo tiesībām.

Nobeigumā prezidente Kartabija aicināja valsts iestādes, pilsonisko sabiedrību, privāto sektoru un pilsoņus, jo īpaši jauniešus, kopīgi apņemties stiprināt demokrātijas noturību pret naida runu un dezinformāciju.

Noklikšķiniet [šeit](#), lai izlasītu runas tekstu.

Moldovas Republika – Venēcijas komisijas un Eiropas Padomes Cilvēktiesību un tiesiskuma ģenerāldirektorāta (DGI) kopīgais atzinums par likumdošanas grozījumu projektu attiecībā uz tiesnešu integritātes pārbaudēm un novērtēšanu

Ar 2026. gada 5. maija vēstuli Moldovas Republika lūdza Eiropas Padomes Venēcijas komisijas atzinumu par likumdošanas grozījumu projektu attiecībā uz tiesnešu integritātes pārbaudēm un novērtēšanu Moldovas Republikā ([CDL-AD\(2026\)013](#)).

Minētais likumprojekts ir daļa no tiesnešu pārbaudes procedūras, kas Moldovā uzsākta pēdējos gados. Venēcijas komisija un DGI uzsvēra, cik svarīgi šajā procesā ir saglabāt neatkarību un izvairīties no patvaļas.

Likumprojekta satura analīzē uzmanība tika pievērsta vairākiem galvenajiem punktiem: (1) kompetences nodošanai no Tiesnešu atlasē un novērtēšanas padomes (augstākās tiesnešu padomes – SCM – struktūrvienība, turpmāk – CSEJ) Tiesnešu novērtēšanas komisijai (turpmāk – Novērtēšanas komisija) attiecībā uz finanšu integritātes novērtēšanu;

(2) pastiprināta finanšu integritātes pārbaude, kuras ietvaros finanšu rādītāja neizpilde tieši izraisīs „neizturētu novērtējumu”; (3) neskaidrība par sekām un skaidra juridiskā pamata trūkums gadījumā, ja integritātes novērtējums netiek izturēts; (4) pašlaik trūkstošās nepieciešamās procesuālās garantijas; (5) ierosinātā termiņa īstenojamība; un (6) atkārtotas piemērošanas risks. Nobeigumā Komisija un DGI sniedz šādus galvenos ieteikumus:

1. Būtu jāpalielina institucionālā kapacitāte, lai CSEJ varētu pārskatīt un atkārtoti novērtēt attiecīgos tiesību aktus.
2. Ierosinātā modeļa metodika ir jāpārskata, lai tā ļautu veikt plašāku individuālu novērtējumu, pamatojoties uz līdzsvarotu tiesnešu darba analīzi.
3. Likuma projektā būtu jānorāda skaidras un paredzamas juridiskās sekas, ja integritātes novērtējums nav izturēts, atbilstoši tiesiskās noteiktības, taisnīgas tiesvedības un samērīguma prasībām.
4. Uz jauno modeli būtu jāattiecinā nepieciešamās procesuālās garantijas, kas ir pieejamas saskaņā ar pārbaudes sistēmu (Likums Nr. 252/2023).
5. Finansiālās integritātes novērtējuma tiesu pārskatīšanai jābūt pietiekamai, un tā jāveic saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas noteiktajiem standartiem.
6. Būtu jāiekļauj tiesību normas, kas garantētu ierosinātā modeļa pagaidu raksturu.

7. Būtu jānodrošina garantijas pret ierosinātā mehānisma atkārtotu piemērošanu tiem pašiem tiesnešiem.

Atzinuma pilnu tekstu varat atrast [šeit](#).

Tiesu varas ģenerālpadome

Nav likuma bez neatkarīgiem tiesnešiem

Granadā notikušās Magistrātu tiesu priekšsēdētāju konferences noslēguma ceremonijā Spānijas Augstākās tiesas un Tiesu varas ģenerālpadomes priekšsēdētāja Isabel Perelló teica [runu](#), [kas bija veltīta tiesnešu neatkarībai](#).

Galvenā vēstījuma būtība bija nepārprotama: bez neatkarīgiem tiesnešiem nav tiesiskuma. Perelló kundzes uzrunā tika uzsvērts princips, kas ir demokrātisko konstitucionālo sistēmu pamatā, proti, ka tiesu varai jāspēj brīvi pildīt savas funkcijas bez ārēja spiediena vai iejaukšanās un ar garantijām, kas nepieciešamas, lai aizsargātu pilsoņu tiesības un valsts darbības likumību.

Perelló kundze atgādināja, ka tiesu neatkarība nav abstrakts institucionāls jēdziens, bet gan praktisks demokrātijas darbības nodrošinājums. Tā garantē, ka tiesneši var objektīvi izskatīt lietas, aizsargāt pamattiesības un pildīt valsts varas īstenošanas kontroles funkciju. Viņa arī uzsvēra, ka sabiedrības uzticēšanās tiesu sistēmai ir atkarīga no tā, vai tiesas ir ne tikai neatkarīgas, bet arī atbildīgas, pārredzamas un ievēro augstākos profesionālos standartus.

Turklāt viņa uzsvēra, ka tiesu sistēmas stiprums ir atkarīgs ne tikai no tiesību aktiem vien. Uzticamai un noturīgai tiesu varai ir nepieciešami labi apmācīti tiesneši, spēcīgs institucionāls atbalsts un stingra apņemšanās ievērot konstitucionālās vērtības, cilvēktiesības un tiesiskumu. Šajā sakarā viņas uzruna kalpoja arī kā atgādinājums par to, cik svarīgi ir aizsargāt tiesnešus viņu pienākumu pildīšanā, jo īpaši vidē, kurā viņi var saskarties ar spiedienu, kritiku vai mēģinājumiem apdraudēt viņu autoritāti.

Šis vēstījums ir īpaši aktuāls pašreizējā Eiropas kontekstā, kur tiesu neatkarība joprojām ir demokrātiskās noturības stūrakmens un tiesiskuma aizsardzības galvenais elements. Nodrošināt, ka tiesneši var neatkarīgi pildīt savu lomu, ir

būtiski ne tikai taisnīgas tiesvedības nodrošināšanai, bet arī uzticības saglabāšanai demokrātiskajām institūcijām kopumā.